

POSUDEK na bakalářskou práci

Jméno a příjmení autora bakalářské práce: Ondřej Marek

Název bakalářské práce: *Svobodní zednáři a péče o opuštěné a sociálně znevýhodněné děti v Čechách v 18. století*

Vedoucí práce: doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.

Ondřej Marek ve své bakalářské práci přibližuje fenomén svobodného zednářství v českých zemích 18. století. Soustředí se zejména na jeho filantropické a charitativní úsilí, konkrétně pak na péči o sirotky, nezaopatřené a hluchoněmé děti, a pokouší se určit, jak tyto snahy přispívaly k formování osvícenské společnosti. V úvodní kapitole nechybí nic, co by mělo tvořit základ každé kvalifikační práce:

1. vysvětluje postup a metodu: práci zakládá na „kvalitativní analýze historických dokumentů a literatury, která umožní bližší vhled do“ filantropických aktivit svobodných zednářů a vysvětluje důvody, proč bude muset práci vsadit do širšího historického kontextu a jaké aktivity bude zkoumat;
2. dále uvádí cíle konkretizované do sady otázek, které má v úmyslu sledovat při analýze literatury a pramenů;
3. vedle toho stručně shrnuje i literaturu, dokumenty a prameny, jimž hodlá ve své práci věnovat hlavní pozornost;
4. nakonec v krátkosti přibližuje i plánovaný obsah jednotlivých kapitol.

První kapitolu věnuje kontextu péče o sirotky a nezaopatřené děti v českých zemích 18. století, dotýká se obecných filantropických snah, systému charitativní péče o děti, fungování filantropických institucí, zejména pak Vlašského špitálu v Praze. Druhá, třetí a čtvrtá kapitola sleduje počátky a vývoj svobodného zednářství u nás v 18. století. Nejprve vymezuje jeho vývojové etapy do třech období, od počátků až k zákazu činnosti, následně charakterizuje přínos jeho nejvýznamnějších osobností (Ignác Cornova a Ignác Born) a nakonec analyzuje vybrané zednářské texty (ale i rituály a symboly), které jasně ukazují, jak velkou roli hrála charitativní činnost v životě zednářstva v době osvícenství. Pátou kapitolu, která popisuje zejména dvě zednářské charitativní instituce (sirotčinec sv. Jana Křtitele a Ústav pro hluchoněmé), lze chápat jako potvrzení, že slova svobodného zednářstva nezůstala jen na papíře, ale dala pevný základ kvalitní dobročinnosti. V šesté kapitole shrnuje obsah předchozích kapitol a svým způsobem potvrzuje to, co pozorný čtenář pochopil již z kapitoly předchozí.

Na bakalářské práci Ondřeje Marka oceňuji zejména promyšlenou strukturu, vyvážený obsah jednotlivých kapitol a literární styl, které dohromady vytvářejí čtivý historický narativ, jenž disponuje dostatečnou energií vyvracet některé „zednářské mýty“, s kterými se žel lze dodnes setkat i na půdě poměrně „osvícených“ organizací. Tím se Marek připojuje k trendu posledního čtvrtstoletí, ve kterém vznikla k demytologizaci svobodného zednářství celá řada příspěvků, např. od I. O. Štampacha, C. V. Pospíšila ad. Z mého pohledu mohl v práci více zdůraznit souvislosti mezi charitou svobodného zednářství a křesťanskou (katolickou i reformační) teologií charitativní činnosti. V sousedních německých protestantských oblastech dominoval charitativní činnosti od druhé poloviny 17. století se šířící pietismus, díky němuž dodnes EKD vlastní mnoho charitativních institucí po celém Německu. Z katolické charitativní činnosti by určitě za zmínku stála přinejmenším činnost v českých zemích působících piaristů, alžbětinek, milosrdných bratří, jezuitů nebo kapucínů.

Oceňuji i poslední kapitolu a závěr, kde se pokusil o uvedení charitativní činnosti svobodného zednářství do dnešního kontextu a o vytyčení prostor pro další badatelskou činnost v této oblasti. Z formálního hlediska až na pár chyb, kterých jsem si všiml při četbě textu, nemám připomínek. Bakalářskou práci Ondřeje Marka považuji za vyzrálou a vydařenou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji známku – výborně.